

Tak těsno je tu.

Pjotr: Takto navečer je v našem dome akosi čudne . . . tesno a nevludne.

Zase se Mathesiův Petr vyjadřuje až příliš určitě a důrazně, jeho skutečný významový projev je trochu zastřenější, přitlumenější. Zde již nejde o významový výklad jednotlivých slov, tady hraje hlavní roli spíše stavba vět jakožto nositel jistého typu intonace.

Herec na jevišti představuje určitou postavu, je jejím zobrazením. Postava sama pak má určitou funkci v dramatu, hraje určitou roli. Každá divadelní epocha má komplex rolí, které jsou pro ni typické: v komedii dell'arte a v typech, které z ní vyšly, to např. byli Harlekýn, Truffaldino, Pierot, Dottore, Pantalone, Brighella, Scaramouche, Sganarelle atd., v občanském dramatu 19. století milovník, intrikán, hrdina, otec, matrona, komik-zpěvák kupletů aj. Jednotlivé role mají své vnější příznaky, které ukazují na to, kterou postavu herec hraje, kterou roli zobrazuje: např. bíle nabarvený obličej a kostkovaný kostým Harlekýna, licoměrné chování intrikána. Inscepace pracuje stále s tímž systémem znaků: višňový sad ve stejnojmenném díle Čechovově není sice ve skutečnosti na jevišti vidět, je však „představován“ zvukovou kulisou — údery sekyry. Jinak optická dekorace jen naznačuje utváření prostoru, avšak nepopisuje ho: židle a stůl mohou metonymicky představovat salón, týž stůl ovšem může v další scéně zobrazovat, symbolizovat soudní tribunál atd.

Divadelní replika představuje, naznačuje určitý druh řeči a stává se tak symbolem pro určitou situaci nebo reakci postavy: „A tak se často v divadle užívá speciálního slovníku, speciální melodie řeči, aby se označil člověk některé třídy, odlišného slovníku, odlišné výslovnosti, tvarů a skladby k tomu, aby se označil cizinec. Ane-